



Samenwerkingsverband
Primair Onderwijs
Duin- en Bollenstreek

Jaarverslag
Toelaatbaarheidscommissie
Samenwerkingsverband Primair Onderwijs
Duin- en Bollenstreek

2024-2025

Inhoud

- Inleiding
- Opdracht Toelaatbaarheidscommissie
- Kernboodschap bevindingen
 - Bevindingen en reflectie
 - Bevindingen t.a.v. werkwijze
 - Bevindingen t.a.v. kwaliteit aanvragen
- Conclusie

Bijlagen

Bijlage 1: Verwijzingen SBO 2022-2023, 2023-2024 en 2024-2025 per school en per bestuur

Bijlage 2: Verwijzingen SO 2022-2023, 2023-2024 en 2024-2025 per school en per bestuur

Inleiding

Sinds 1 augustus 2014 is de Wet Passend Onderwijs van kracht. Op grond van artikel 18a, lid 6, onder c van de Wet op het primair onderwijs, is ieder samenwerkingsverband sindsdien wettelijk verplicht een Toelaatbaarheidscommissie (TLC) in te richten. Deze commissie is belast met de uitvoering van de taken rondom de beoordeling en afgifte van Toelaatbaarheidsverklaringen (TLV) voor leerlingen die in aanmerking komen voor plaatsing in het speciaal basisonderwijs (SBO) of het speciaal onderwijs (SO).

De TLC speelt een centrale rol in de uitvoering van het ondersteuningsbeleid binnen het samenwerkingsverband. De commissie toetst aanvragen aan de hand van landelijke en regionale criteria, beoordeelt de onderbouwing van de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van leerlingen, en draagt zorg voor een zorgvuldig, transparant en toetsbaar besluitvormingsproces.

Voor u ligt het jaarverslag van de Toelaatbaarheidscommissie over het schooljaar 2024-2025 van het Samenwerkingsverband Primair Onderwijs Duin- en Bollenstreek (SWV). Dit verslag biedt inzicht in de werkzaamheden, besluitvorming, werkwijze en aantallen afgegeven TLV's binnen de verslagperiode. Daarnaast wordt stilgestaan bij ontwikkelingen in het beleid, knelpunten in de uitvoering en eventuele aanbevelingen voor verbetering.

Met dit jaarverslag legt de Toelaatbaarheidscommissie verantwoording af aan het bestuur van het SWV, in het kader van transparantie, kwaliteitsborging en beleidsontwikkeling.

Namens de Toelaatbaarheidscommissie van het Samenwerkingsverband Primair Onderwijs Duin- en Bollenstreek,

Ine Cordfunke

Voorzitter TLC (per 1-5-2025)

Datum vaststelling: 7-1-2026

Opdracht Toelaatbaarheidscommissie

De Toelaatbaarheidscommissie van het Samenwerkingsverband Primair Onderwijs Duin- en Bollenstreek vervult een centrale rol in de besluitvorming rond de toelaatbaarheid, de ondersteuningszwaarte en de duur van plaatsing van leerlingen in het speciaal basisonderwijs (SBO) en het speciaal onderwijs (SO) cluster 3 en 4.

De commissie bestaat uit drie leden: een inhoudelijk voorzitter en een deskundig lid met brede orthopedagogische en didactische expertise, en specifieke kennis van handelingsgericht werken (HGW), handelingsgerichte diagnostiek (HGD) en handelingsgerichte advisering (HGA). De werkzaamheden van de commissie worden ondersteund door een secretaris.

Taken en werkwijze

De TLC beoordeelt aanvragen voor een Toelaatbaarheidsverklaring (TLV) en brengt hierover een zorgvuldig onderbouwd advies uit aan het bestuur van het samenwerkingsverband. De advisering is gericht op een transparante en zorgvuldige afweging en komt primair tot stand op basis van een toetsing van de dossiers. Daarnaast monitort de commissie de verleende en afgewezen TLV-aanvragen om zicht te houden op trends in toelaatbaarheid en de uitvoering van het ondersteuningsbeleid.

Consequenties van overgang naar een nieuw administratief systeem

Per 1 juni 2024 is het samenwerkingsverband overgestapt naar een nieuw registratiesysteem, Grippa. Voorheen werd Groeidocument gebruikt. Bij de jaarlijkse data-analyse is gebleken dat door deze overgang nog niet alle benodigde gegevens volledig beschikbaar zijn. Hierdoor kon de aanvullende opdracht van het bestuur aan de TLC – om inzicht te geven in enkele specifieke aandachtspunten – dit jaar slechts beperkt worden uitgevoerd. Deze punten blijven daarom ook voor het komende schooljaar op de agenda staan.

Het betreft:

- a. Verwijsgronden: inzicht in de ondersteuningsbehoeften die het meest leiden tot verwijzing naar het speciaal (basis)onderwijs. Deze informatie helpt om ondersteuningsvragen binnen de scholen beter te begrijpen.
- b. Onderwijspositie bij verwijzing: inzicht in de groep of bouw (inclusief onder instroom) waarin leerlingen zich bevinden op het moment van verwijzing, met als doel vroegtijdiger signalering en passende ondersteuning.
- c. Twijfelcasussen: het aantal situaties waarin twijfel bestaat tussen plaatsing in het regulier of speciaal (basis)onderwijs. Deze casussen vormen waardevolle input voor overleg met scholen.

Vooruitblik

De TLC ziet dat de samenwerking met scholen en onderwijsspecialisten verder is versterkt, mede dankzij de inzet op transparante communicatie en kennisdeling. Voor het komende jaar richt de commissie zich, naast de hierboven genoemde punten, op:

- Datamonitoring: in overleg met de beleidsadviseur en de secretaris wordt gewerkt aan het structureel en consistent vastleggen van data in Grippa, zodat analyses betrouwbaar kunnen plaatsvinden;
- Afweging tussen onderwijs en zorg: de commissie blijft aandacht besteden aan de legitimatie van TLV's in de categorie hoog, waarbij de centrale vraag is waar sprake is van zorg en waar van onderwijs. Dit draagt bij aan een zorgvuldige verdeling van verantwoordelijkheid en bekostiging.

Kernboodschap bevindingen

Ontwikkelingen in passend onderwijs

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste ontwikkelingen beschreven in de toelaatbaarheid en plaatsing van leerlingen binnen het Samenwerkingsverband Primair Onderwijs Duin- en Bollenstreek, in relatie tot de ambities uit het Ondersteuningsplan 2023–2027. Met de vaststelling van dit ondersteuningsplan is de gezamenlijke koers richting thuisnabij en zo inclusief mogelijk onderwijs bevestigd. Het Samenwerkingsverband, de scholen en hun partners werken aan het versterken van de basisondersteuning, zodat meer leerlingen – met en zonder extra ondersteuningsbehoeften – binnen het reguliere onderwijs kunnen blijven. Waar mogelijk wordt expertise naar de leerling toe georganiseerd. Ouders en leerlingen krijgen een steeds actievere rol, scholen binnen de wijk zoeken vaker samenwerking op, en zorgprofessionals worden betrokken bij het realiseren van een integraal aanbod. Het gezamenlijke doel is dat zoveel mogelijk leerlingen binnen het Samenwerkingsverband passend onderwijs ontvangen.

De Toelaatbaarheidscommissie (TLC) onderschrijft dat deze koers voorzichtig zichtbaar wordt in de praktijk. De eerste effecten van de strategische keuzes komen tot uiting in de afgifte van Toelaatbaarheidsverklaringen (TLV's). Het totaal aantal afgegeven TLV's is gedaald van 177 in 2023–2024 naar 166 in 2024–2025 (in 2022–2023 waren dit er 169; zie tabel 1). Ook het aantal aanvragen vanuit het regulier onderwijs naar het speciaal onderwijs (SO) is met 14% gedaald (van 43 naar 37; zie figuur 2).

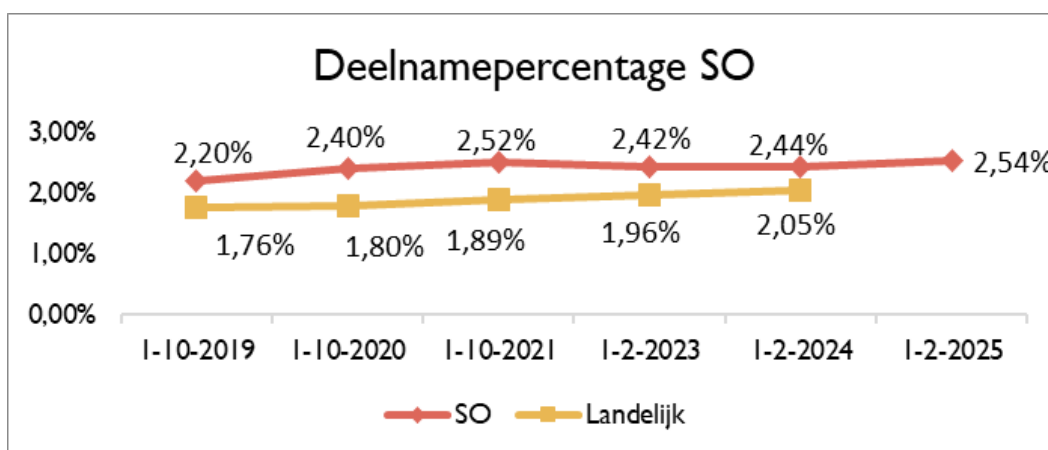
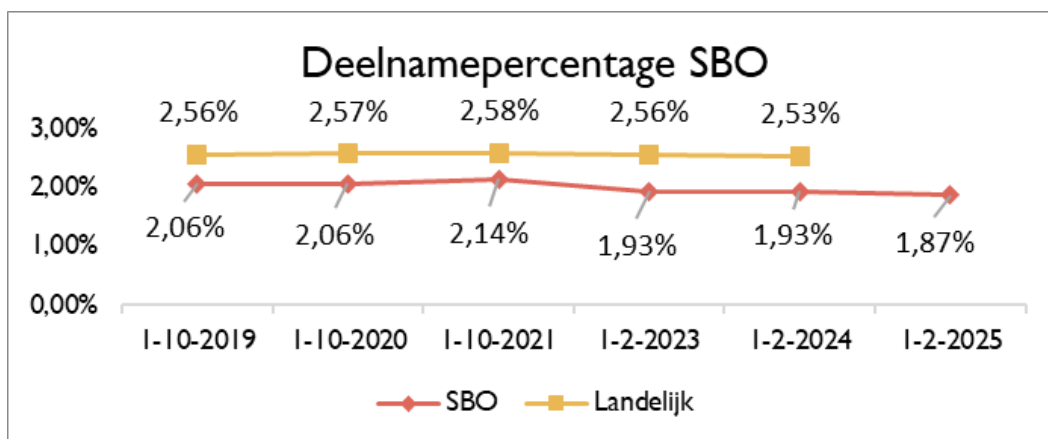
Aanvrager	TLV-afgifte t.b.v. SBO-plaatsing			TLV-afgifte t.b.v. SO-plaatsing		
	22-23	23-24	24-25	22-23	23-24	24-25
	le her	le her	le her	le her	le her	le her
Regulier basisonderwijs	61 0	51 0	46 0	32 0	43 0	37 0
SBO	2 14	1 11	3 17	0 3	0 9	2 0
SO	3 2	11 6	8 0	38 14	36 9	33 20
Subtotaal	66 16	63 17	57 17	70 17	79 18	72 20
Totaal	82	80	74	87	97	92

Tabel 1. Aantal afgegeven TLV's uitgesplitst naar SBO en SO

* Term heraanvraag: Tot 1-8-2024 hanteert de TLC alle aanvragen die door het gespecialiseerd onderwijs, voor ingeschreven leerlingen, opnieuw worden ingediend de term 'heraanvraag'. Voor deze leerlingen is in het verleden al een TLV afgegeven. Na 1-8-2024 wordt n.a.v. landelijk advies de TLV aanvraag van SBO naar SO als nieuwe aanvraag gerekend.

Het deelnamepercentage aan het speciaal basisonderwijs (SBO) is in dezelfde periode licht afgenomen van 1,93% naar 1,87%, terwijl het deelnamepercentage aan het speciaal onderwijs (SO) een lichte stijging laat zien van 2,44% naar 2,54%. Omdat het totaal aantal leerlingen binnen het samenwerkingsverband stabiel is gebleven (zie bijlage 2), kan deze verschuiving mogelijk worden verklaard doordat leerlingen gemiddeld langer gebruik maken van het gespecialiseerd onderwijs.

De TLC ziet in de cijfers een voorzichtige beweging richting inclusiever onderwijs, maar benadrukt dat blijvende investering in ondersteuning en expertiseversterking binnen reguliere scholen noodzakelijk is om deze ontwikkeling duurzaam te bestendigen. De commissie zal de komende jaren de ontwikkelingen blijven volgen en analyseren om trends en achterliggende factoren beter te kunnen duiden.



* Het deelnamepercentage landelijk per 01-02-2025 is momenteel niet te verkrijgen in Vensters.

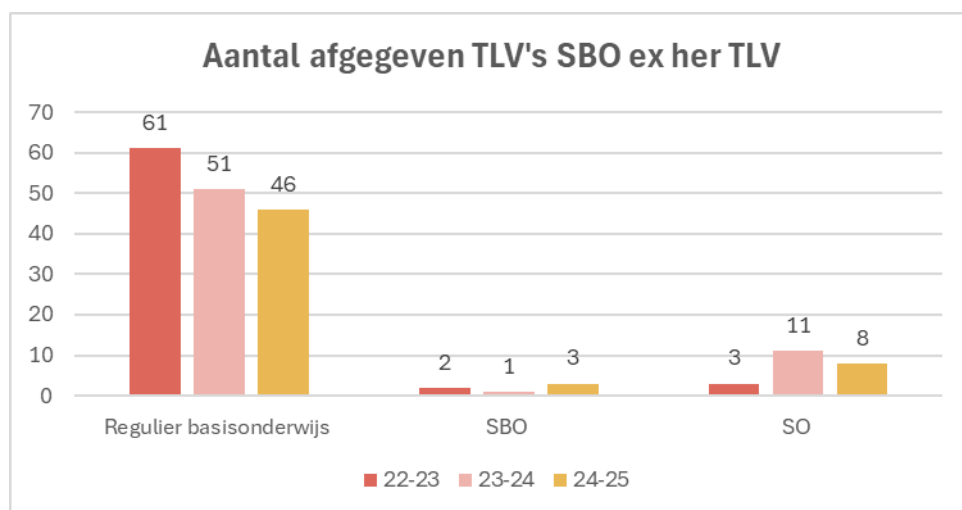
Bevindingen en reflectie

Bevindingen t.a.v. aantal afgegeven Toelaatbaarheidsverklaringen. In de volgende paragrafen geeft de TLC de belangrijkste conclusies ten aanzien van de data weer en licht zij deze kort toe.

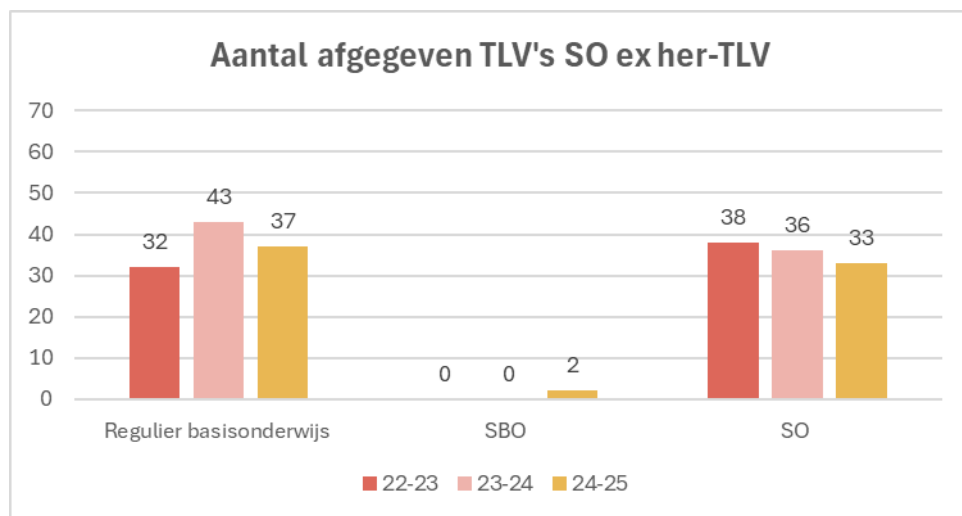
Het totaal aantal afgegeven TLV's (zie tabel 1)

- 2022/2023: 169 (SBO:82 / SO:87)
- 2023/2024: 177 (SBO:80 / SO:97)
- 2024/2025: 166 (SBO:74 / SO:92)

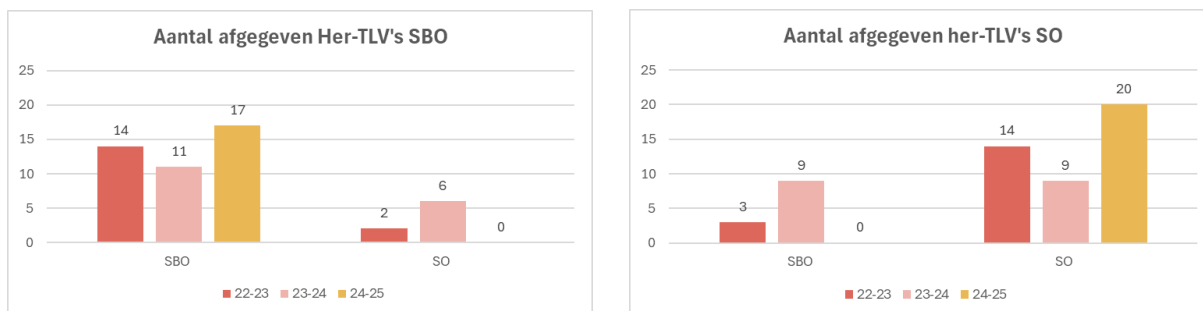
Het totaal aantal afgegeven TLV's voor plaatsing op het gespecialiseerd onderwijs is met bijna 7% gedaald t.o.v. vorig jaar ($166 < 177$). Het totaal aantal afgegeven TLV's voor plaatsing op het SO is ruim 5% lager dan in 2023/2024 ($92 < 97$). Het totaal aantal afgegeven TLV's voor plaatsing in het SBO is ruim 7% gedaald ($74 < 80$). De genoemde getallen zijn absolute aantallen. Belangrijk is dit ook af te zetten tegen de totale leerlingpopulatie en het deelnamepercentage. Zie hiervoor de volgende paragrafen en de bijlagen.



Figuur 1: Overzicht aantal afgegeven TLV's SBO, zonder de heraanvragen



Figuur 2: Overzicht aantal afgegeven TLV's SO, zonder de heraanvragen



Figuur 3: Overzicht aantal afgegeven her TLV's SO en her TLV's SBO. De nul geeft daar de stelselwijziging per 01-08-2024 aan. Een aanvraag van SBO naar SO is vanaf dat moment een nieuwe TLV aanvraag. Van SO naar SBO wordt ook gezien als een nieuwe TLV, terwijl het in de voorgaande jaren een her TLV was.

Aantal aanvragen SO en SBO

Het aantal aanvragen vanuit het regulier onderwijs naar het speciaal basisonderwijs (SBO) is in 2024–2025 gedaald van 51 naar 46, een afname van 10% (zie tabel 1). Ook het aantal aanvragen vanuit het regulier onderwijs naar het speciaal onderwijs (SO) is afgenomen, van 43 naar 37, wat neerkomt op een daling van 9% (zie tabel 1 en figuur 2).

Het aantal heraanvragen laat daarentegen een stijgende lijn zien. Vanuit het SBO nam het aantal heraanvragen toe van 11 naar 17, een stijging van 35% (zie figuur 3). Vanuit het SO steeg het aantal heraanvragen nog sterker, van 9 naar 20, een toename van 55% (zie figuur 3). Daarnaast is het aantal aanvragen vanuit het SO naar het SBO gedaald van 11 naar 8, een afname van 27% (zie figuur 2).

De stijging van het aantal heraanvragen kan mogelijk worden verklaard door de kortere duur van afgifte van de Toelaatbaarheidsverklaringen (TLV's), waardoor vaker een herbeoordeling nodig is. De TLC blijft de verhouding tussen eerste aanvragen en heraanvragen monitoren om inzicht te houden in de effecten van de verkorte TLV-duur en de impact daarvan op de toelaatbaarheidsprocedure. Deze cijfers sluiten aan bij de eerder gesignaleerde trends richting inclusiever onderwijs, waarbij een licht dalend aantal nieuwe TLV-aanvragen samengaat met een stijging van heraanvragen binnen de hogere bekostigingscategorieën. De TLC benadrukt dat blijvende aandacht voor ondersteuning en expertise binnen de reguliere scholen noodzakelijk is om deze ontwikkeling duurzaam te bestendigen.

Ontwikkeling TLV's en bekostigingscategorieën

De Toelaatbaarheidscommissie (TLC) signaleert in 2024–2025 een verschuiving binnen de afgegeven Toelaatbaarheidsverklaringen (TLV's) voor het speciaal onderwijs (SO). Hoewel het totaal aantal TLV's licht is gedaald, is een toename zichtbaar in de hogere bekostigingscategorieën.

	Aanvrager regulier BAO			Aanvrager SBO			Aanvrager SO			Totaal afgegeven TLV's		
	22-23	23-24	24-25	22-23	23-24	24-25	22-23	23-24	24-25	22-23	23-24	24-25
SO laag	28	40	33	2	7	2	38	37	36	68	84	71
SO midden	4	3	4	0	1	0	7	4	10	11	8	14
SO hoog	0	0	0	1	1	0	7	4	7	8	5	7
Totaal	32	43	37	3	9	2	52	45	53	87	97	92

Tabel 2. Aantal afgegeven TLV's SO, uitgesplitst naar bekostigingscategorie en aanvragende schoolsoort

Specifiek betreft dit een daling voor SO laag (van 84 naar 71) en een stijging van het aantal TLV's in de categorie SO midden (van 8 naar 14) en SO hoog (van 5 naar 7); zie tabel 2. Deze ontwikkeling

duidt erop dat er relatief meer leerlingen worden verwezen met een zwaardere ondersteuningsbehoefte.

Het aantal aanvragen waarbij additionele bekostiging is toegekend, is niet opgenomen in dit overzicht. De commissie heeft op dit moment onvoldoende inzicht in deze gegevens, omdat deze niet systematisch worden geregistreerd binnen de huidige dataverzameling. De TLC adviseert om dit onderdeel in de komende verslagperiode beter te monitoren, zodat trends in ondersteuningszwaarte en bekostiging vollediger kunnen worden geanalyseerd en benadrukt het belang van versterking van de basisondersteuning om de stijging in zwaardere ondersteuningsbehoeften te keren.

Twijfeldossiers

De Toelaatbaarheidscommissie (TLC) is in het verslagjaar alert geweest op dossiers waarbij twijfel bestond over de juiste onderwijsplek van een leerling, zowel bij de school, de ouders, deskundigen als bij de commissie zelf. In enkele gevallen heeft de TLC aanvullende vragen gesteld aan de betrokken onderwijsspecialist en/of school om een helder beeld te krijgen van de onderwijsbehoeften van de leerling en de mogelijkheden binnen de reguliere setting. De commissie constateert dat scholen, in nauwe samenwerking met ouders en betrokken onderwijsspecialisten, over het algemeen zorgvuldig te werk gaan bij het doorlopen van het verwijzingstraject.

Als aandachtspunt geeft de TLC aan de scholen mee om het nieuwe Beoordelingskader TLV (zoals opgenomen in het Ondersteuningsplan 2023–2027) actief te benutten. Het is wenselijk om binnen het Ondersteuningsteamoverleg (OT) gezamenlijk te toetsen of alle stappen van de TLV-procedure zorgvuldig zijn doorlopen voordat een aanvraag wordt ingediend.

Onderwijspositie bij verwijzing

De TLC heeft de bouw (onderbouw: groep 1 t/m 3, middenbouw: groep 4 t/m 6 en bovenbouw: groep 7 of 8) waarin de leerling zich bevindt ten tijde van de aanvraag bijgehouden met als doel vroegtijdiger signalering en passende ondersteuning.

	TLV			Her TLV			Totaal afgifte TLV		
	SBO	SO	Totaal	SBO	SO	Totaal	SBO	SO	Totaal
Onderbouw	30	44	74	10	11	21	40	55	95
Middenbouw	1	9	10	2	2	4	3	11	14
Bovenbouw	26	19	45	5	7	12	31	26	57
Subtotaal	57	72	129	17	20	37	74	92	166

De meeste leerlingen worden verwezen als ze in de onderbouw zitten (ongeveer 57%). Ongeveer 8% wordt verwezen in de middenbouw en ongeveer 34% in de bovenbouw. De afgelopen jaren is het percentage jonge kinderen dat verwezen wordt vanuit de onderbouw groter geworden. In 2023-2024 was dit 53%. In de middenbouw is het percentage verwijzingen ten opzichte van vorig jaar gedaald van 40% naar 8% terwijl het percentage verwijzingen in de bovenbouw is gestegen van 7% naar 34%. De TLC kan deze verschuiving niet verklaren en wil dit komend jaar structureel monitoren

waarbij ook nadrukkelijk de onder instroom wordt meegenomen. Er is mogelijk een verband tussen de verwijzing in de onderbouw (inclusief de onder instroom) naar het SO en de lichte stijging van het deelnamepercentage binnen het SO.

Verwijsgronden bij verwijzing

De TLC houdt de verwijsgronden op het moment van verwijzing bij. Bij de overgang van het registratiesysteem Groeidocument naar Grippa (1-6-2024) zijn andere verwijsgronden gehanteerd. In schooljaar 2023-2024 waren de verwijsgronden voor 'leren' en 'gedrag' het meest genoemd en gezondheid in mindere mate. Dit is vergelijkbaar met schooljaar 2024-2025, waarbij vermeld moet worden dat, tot de overgang naar Grippa, leerlingen meer dan één categorie toegekend kregen, terwijl dat in Grippa maar één categorie was.

Verwijsgrond afgegeven TLV's	TLV	Her-TLV	Totaal
Cognitief en didactisch	53	15	68
Fysiek en gezondheid	9	9	18
Sociaal emotioneel en gedrag	66	13	79
Thuisituatie en vrije tijd	1	0	1
Verzuim en veiligheid	0	0	0
Totaal	129	37	166

Bevindingen t.a.v. werkwijze

Werkwijze en organisatie

De Toelaatbaarheidscommissie (TLC) heeft in het verslagjaar haar werkzaamheden uitgevoerd volgens het wettelijk kader en binnen het vastgestelde beleid. De flexibele planning van vergadermomenten heeft bijgedragen aan een tijdige en efficiënte afhandeling van dossiers. De communicatie binnen de commissie en met scholen, onderwijsspecialisten en samenwerkingspartners verliep constructief en transparant.

In 2024–2025 heeft de commissie zowel digitaal (via Teams) als fysiek op kantoor vergaderd. De digitale vergaderingen boden voldoende flexibiliteit om, wanneer nodig, tussentijdse overleggen te organiseren. De TLC heeft zich aan het vergaderschema kunnen houden en de continuïteit van de werkzaamheden is gewaarborgd gebleven.

Behandeltermijn

Door de invoering van het nieuwe registratiesysteem Grippa en de toevoeging van een tweede deskundigenverklaring bij aanvragen voor een herindicatie TLV, is het afgelopen schooljaar de exacte behandeltermijn van TLV-aanvragen niet volledig inzichtelijk geweest. De TLC acht het van belang dat de behandelzeiten voortaan nauwkeurig worden geregistreerd, zodat de afhandeling van aanvragen kan worden getoetst aan de wettelijk vastgestelde termijnen.

Bevindingen t.a.v. kwaliteit aanvragen

In de volgende paragrafen geeft de toelaatbaarheidscommissie de belangrijkste bevindingen ten aanzien van de kwaliteit van de aanvragen voor een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) weer en licht zij deze kort toe.

Kwaliteit dossiers

De TLC ziet een positieve ontwikkeling qua inhoud van de Ontwikkelperspectiefplannen. De verplichte onderdelen ontwikkelingsperspectiefplan en deskundigenverklaringen waren aanwezig. De directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband en de TLC hechten belang aan de onafhankelijkheid en de inhoud van de deskundigenadviezen. Het beoordelingskader TLV, zie Ondersteuningsplan 2023-2027, is hiervoor leidend.

Groei zichtbaar t.a.v. dataminimalisatie

In het kader van de AVG is het gewenst te streven naar dataminimalisering en doelbinding. De laatste jaren hebben de routebegeleiders en de onderwijsspecialisten ondersteuning geboden aan de scholen op dit gebied. De TLC ervaart een duidelijke verbetering ten aanzien van het aantal en de relevantie van de toegevoegde bijlagen.

Educatief partnerschap

Voor het blijvend onderzoeken van passende onderwijsmogelijkheden binnen het regulier onderwijs vormt een sterk educatief partnerschap met ouders een essentiële randvoorwaarde. Met het oog op een zorgvuldige en wettelijk conforme procedure is het van belang dat zowel de zienswijze van de leerling als die van de ouders integraal zichtbaar wordt gemaakt binnen het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) bij het indienen van een aanvraag voor een TLV. Met ingang van 1 augustus 2025 is dit wettelijk verplicht op grond van het hoorrecht. De TLC verzoekt scholen om hier structureel aandacht aan te besteden. Ter ondersteuning hiervan is in augustus 2025 aandacht gevraagd voor dit onderwerp bij de onderwijsspecialisten en routebegeleiders.

Contact met bestuur, onderwijsspecialisten en routebegeleiders

De TLC heeft regelmatig contact met de directeur-bestuurder, onderwijsspecialisten en routebegeleiders over beleidsontwikkelingen rondom het jaarverslag en de aanbevelingen, de planning van de heraanvragen, de bekostigingscategorie van een TLV, de duur van de afgifte van een TLV, de inhoudelijke aspecten van de deskundigenverklaringen, het proces rond een bezwaar en de vraag waar sprake is van zorg en waar van onderwijs.

Bezwaar

De TLC heeft op 02-08-2024 een bezwaarschrift ontvangen, op een besluit tot afgifte van een TLV welke op 17 juli 2024 (dossier 00079) is toegezonden. De behandeling bij de Landelijke Bezwaaradviescommissie Toelaatbaarheidsverklaringen (LBT) vond plaats op 16 oktober 2024. Op 8 november 2024 heeft de LBT geadviseerd om op basis van twee nieuwe deskundigheidsadviezen en de nieuwe ontwikkelingen van de leerling na de zomer, het besluit te heroverwegen. Daarnaast ondersteunt de LBT dat het samenwerkingsverband op het moment van afgifte TLV, speciaal onderwijs plaatsing het meest passend vond.

Als reactie op het advies van de LBT heeft de directeur-bestuurder besloten de TLV in te trekken. De nieuwe ontwikkelingen van de leerling worden gevolgd. Het staat de school vrij om een nieuwe aanvraag in te dienen. Het samenwerkingsverband zal het proces indien nodig opnieuw doorlopen.

Hoorzitting

De TLC heeft ouders (dossier 00078) uitgenodigd voor een hoorzitting op 8 april 2025, omdat zij het

niet eens zijn met de aanvraag voor een TLV SO. Tijdens deze hoorzitting kregen de ouders de gelegenheid hun zienswijze toe te lichten. Afspraken die naar aanleiding van de hoorzitting zijn gemaakt zijn als volgt: de ouders geven de TLC toestemming om aanvullende informatie op te vragen bij betrokken instanties en de betrokken onderwijspecialist zal niet worden gevraagd om als deskundige een advies aan de TLC uit te brengen. De TLC heeft op basis van alle informatie en de deskundigenverklaringen een positief advies t.a.v. de afgifte van een TLV gegeven. De TLV is verzonden aan school en ouders op 5 juni 2025.

Conclusie

De daling in aanvragen van regulier onderwijs naar SBO en SO wijst op een lichte verschuiving richting **inclusiever onderwijs**. De duur van afgifte van heraanvragen voor een TLV is korter. Dit heeft tot gevolg dat herbeoordelingen vaker nodig zijn en leidt tot een stijging van het aantal heraanvragen.

Onderwijspositie bij verwijzing is het afgelopen schooljaar veranderd ten opzichte van vorige jaren. De aantal leerlingen dat in de onderbouw wordt verwezen laat een lichte stijging zien. De verwijzingen vanuit de middenbouw en de bovenbouw laten een grote verschuiving zien vanuit de middenbouw (gedaald) naar de bovenbouw (gestegen). De TLC heeft hier geen verklaring voor.

Het aantal afgegeven TLV's voor hogere bekostigingscategorieën laat een lichte stijging zien (niet in tabel 3 verwerkt). In het verleden werkte het Samenwerkingsverband meer met jaarlijkse ophogingen voor de categorie midden en hoog. In het nieuwe kader voor afgifte is helder gedefinieerd wanneer midden en hoog afgegeven worden. Het SWV PO Duin- en Bollenstreek heeft met de SWV PPO Leiden en PO Rijnstreek een gezamenlijk kader afgesproken. Deelnamepercentages zijn berekend ten opzichte van het totaal aantal leerlingen binnen het samenwerkingsverband, dat stabiel is gebleven.

Categorie	2023-2024	2024-2025	Verandering t.o.v. vorig jaar
Aanvragen regulier → SBO	51	46	- 10%
Aanvragen regulier → SO	43	47	- 9%
Heraanvragen SBO	11	17	+35%
Heraanvragen SO	9	20	+55%
Deelnamepercentage SBO	1.93%	1.87%	-0.06%
Deelnamepercentage SO	2.44%	2.54%	+0.10%
Totaal aantal afgegeven TLV's	177	166	-6.2%

Tabel 3. Aantal afgegeven TLV's S(B)O en de verandering t.o.v. vorig jaar

Het deelnamepercentage vanuit het regulier onderwijs aan het SBO daalde licht terwijl het SO een lichte stijging liet zien. Omdat het totaal aantal leerlingen stabiel is gebleven (zie bijlage 2), kan deze ontwikkeling mogelijk worden verklaard doordat leerlingen gemiddeld langer gebruikmaken van gespecialiseerd onderwijs. Er zijn voorzichtige signalen richting inclusiever onderwijs zichtbaar. Het totaal aantal afgegeven TLV's is iets gedaald ten opzichte van 2023–2024. De TLC benadrukt dat blijvende ondersteuning en expertiseversterking binnen reguliere scholen noodzakelijk is om deze trend duurzaam te bestendigen.

De TLC zal de komende jaren ontwikkelingen blijven monitoren, met bijzondere aandacht voor de verhouding tussen eerste aanvragen en heraanvragen, de instroom in de onderbouw, de hogere bekostigingscategorieën en de effecten van de verkorte TLV-duur op de toelaatbaarheidsprocedure.

Bijlagen

Er zijn twee bijlagen toegevoegd:

1. Bijlage 1: Verwijzingen SBO 2022-2023, 2023-2024 en 2024-2025 per school en per bestuur
2. Bijlage 2: Verwijzingen SO 2022-2023, 2023-2024 en 2024-2025 per school en per bestuur

Bijlage I: Verwijzingen SBO 2021-2022, 2022-2023, 2023-2024 en 2024-2025 per school en per bestuur

Bestuur	Aantal leerlingen op peildatum				Aantal verwijzingen per schooljaar				Verwijzingspercentage per school				Verwijzingspercentage samenwerkingsverband			
	1-10-2021	1-10-2022	1-2-2024	1-2-2025	21-22	22-23	23-24	24-25	21-22	22-23	23-24	24-25	21-22	22-23	23-24	24-25
Prohles																
Chr. Opleidingsschool (Colignyschool)	409	401	377	342		1	1			0,25%	0,27%					
(Duinroos loc. OB)	78				2				2,56%							
Duinroos loc. Zanderij	370	447	432	417		1	1			0,22%	0,23%					
Farelschool	207	218	224	235			3				1,34%					
Marnixschool	244	256	248	243	1	2	1		0,41%	0,78%	0,40%					
Sjaloomschool	104	110	110	104			2				1,82%					
Willem van Veenschool	204	211	214	223												
Bruggenschool/Alexanderschool	498	526	533	533	2		1		0,40%		0,19%					
Groen v.Prinstererschool	247	275	275	282	1		1		0,40%		0,36%					
Oranjeschool	208	228	224	221	1	1			0,48%	0,44%						
Rehobothschool	291	301	279	270		1	2			0,33%	0,72%					
Het Noorderlicht	354	361	348	325				1				0,31%				
Totaal Prohles	3.214	3.334	3.264	3.195	7	6	12	1	0,22%	0,18%	0,37%	0,03%	0,05%	0,04%	0,08%	0,01%
Jenaplan																
Waterval	153	171	147	134		2	1	1		1,17%	0,68%	0,75%				
Noordwijkse School																
Noordwijkse School	217	216	241	238		1		1		0,46%		0,42%		0,01%		0,01%
OBO																
Achtbaan	602	646	612	606	2	1	1	2	0,33%	0,15%	0,16%	0,33%				
Bolwerk	234	238	235	252		2	1	2		0,84%	0,43%	0,79%				
Dubbelburg/Verrekijker	456	452	446	420		4	1	4		0,88%	0,22%	0,95%				
Daltonschool Hillegom	179	191	179	197	3	2		2	1,68%	1,05%		1,02%				
Wereldwijs	83	94	85	79			1				1,18%					
Klaverweide	355	378	386	381												
Daltonschool Katwijk	65	71	76	79	1		1	1	1,54%		1,32%	1,27%				
Regenboog Nwh.	320	347	356	374		1	2	1		0,29%	0,56%	0,27%				
Tweemaster	344	362	352	361	2	1	2	3	0,58%	0,28%	0,57%	0,83%				
Witte School	336	361	337	339	2		1		0,60%		0,30%					
Totaal OBO	2.974	3.140	3.064	3.088	10	11	10	15	0,34%	0,35%	0,33%	0,49%	0,07%	0,07%	0,06%	0,10%



**Samenwerkingsverband
Primair Onderwijs
Duin- en Bollenstreek**

Bestuur	Aantal leerlingen op peildatum				Aantal verwijzingen per schooljaar				Verwijzingspercentage per school				Verwijzingspercentage samenwerkingsverband			
	1-10-2021	1-10-2022	1-2-2024	1-2-2025	21-22	22-23	23-24	24-25	21-22	22-23	23-24	24-25	21-22	22-23	23-24	24-25
PCBO Rijnsburg																
Julianaschool	222	220	216	219		3				1,36%						
Oranje-Nassauschool	199	208	204	196	3	1	4	1	1,51%	0,48%	1,96%	0,51%				
Schakel	187	200	193	191		2				1,00%						
Wegwijzer	214	218	213	208		1	1			0,46%	0,47%					
Wilhelminaschool/Emma	411	427	420	428		4	2	1		0,94%	0,48%	0,23%				
Totaal PCBO Rijnsburg	1.233	1.273	1.246	1.242	3	11	7	2	0,24%	0,86%	0,56%	0,16%	0,02%	0,07%	0,04%	0,01%
Sophia Scholen																
Andreasschool	265	292	273	278	1	2	1		0,38%	0,68%	0,37%					
Avonturier	145	169	189	215				1				0,47%				
Bronckhorst	369	384	389	375	3	2		1	0,81%	0,52%		0,27%				
Egelantier	166	186	199	214		2	1	1		1,08%	0,50%	0,47%				
Emmausschool	206	232	245	245	1	1	1		0,49%	0,43%	0,41%					
Giraf	391	419	403	411	3	1		6	0,77%	0,24%		1,46%				
Horizon	216	245	269	249	1		4	1	0,46%		1,49%	0,40%				
Johannesschool	413	416	424	426	2	1	1	5	0,48%	0,24%	0,24%	1,17%				
Kindercampus Joseph	332	346	360	381				1				0,26%				
IKC Vossepark	217	231	243	252		4	1	1		1,73%	0,41%	0,40%				
Sterrenwerk	340	349	355	354			1	1			0,28%	0,28%				
Klarinet	377	373	369	355		3	1	4		0,80%	0,27%	1,13%				
Montessorischool	197	195	183	174												
Overplaats	267	275	274	266			2				0,73%					
Prinsenhof/de Nieuwe School	469	497	498	536		3	1	1		0,60%	0,20%	0,19%				
Schapendel	110	115	121	111	3		1		2,73%		0,83%					
Springplank	230	249	252	250		1				0,40%						
Startbaan	159	144	135	125				1				0,80%				
St. Victor + de Wereld	400	520	478	463	2	4	4		0,50%	0,77%	0,84%					
Buitenplaats	261	259	260	268												
Willibrord	239	244	250	238	1	2			0,42%	0,82%						
Fontein	186	183	174	171	3			1	1,61%			0,58%				
Hoffenne	135	145	136	146				1				0,68%				
Lisbloem	132	151	157	153	1	1			0,76%	0,66%						
Regenboog Vh.	191	184	174	168		2	2			1,09%	1,15%					
KC Op Zee	265	257	236	239												
Totaal Sophia Scholen	6.678	7.060	7.046	7.063	21	29	21	26	0,31%	0,41%	0,30%	0,37%	0,14%	0,18%	0,13%	0,17%



Bestuur	Aantal leerlingen op peildatum				Aantal verwijzingen per schooljaar				Verwijzingspercentage per school				Verwijzingspercentage samenwerkingsverband			
	1-10-2021	1-10-2022	1-2-2024	1-2-2025	21-22	22-23	23-24	24-25	21-22	22-23	23-24	24-25	21-22	22-23	23-24	24-25
Vrije School																
Toermalijn	151	188	198	211	1				0,66%				0,01%			
VVCOTV																
Burcht	389	414	404	409		1			0,24%				0,01%			
Totaal BAO	15.009	15.796	15.610	15.580	42	61	51	46	0,28%	0,39%	0,33%	0,30%	0,28%	0,37%	0,32%	0,29%
ASOI																
Don Bosco	145	126	143	142	25	6	11									
Savio	68	56	71	64	7	3										
Windvang	115	95	107	110	8	5	1	3								
Totaal SBO (verl.)	328	277	321	316	40	14	12	3								
Overig																
Duinpieper						1	3	1								
Leidse Buitenschool					3	3	7	5								
Weerklank						1	6	2								
SBO andere regio					2											
Vlieger					1	1										
ds. N.H. Beversluisschool						1										
Stichting Levvel PI-scholen							1									
Totaal overig					6	7	17	8								
Totaal BAO+overig (excl. ASOI)	15.009	15.796	15.610	15.580												



Bijlage 2: Verwijzingen SO 2021-2022, 2022-2023, 2023-2024 en 2024-2025 per school en per bestuur

Bestuur	Aantal leerlingen op peildatum				Aantal verwijzingen per schooljaar				Verwijzingspercentage per school				Verwijzingspercentage samenwerkingsverband			
	1-10-2021	1-10-2022	1-2-2024	1-2-2025	21-22	22-23	23-24	24-25	21-22	22-23	23-24	24-25	21-22	22-23	23-24	24-25
Prohles																
Chr. Opleidingsschool (Colignyschool)	409	401	377	342	2	2	2	1	0,49%	0,50%	0,53%	0,29%				
(Duinroos loc. OB)	78															
Duinroos loc. Zanderij	370	447	432	417			2				0,46%					
Farelschool	207	218	224	235				1				0,43%				
Marnixschool	244	256	248	243		1	1	2		0,39%	0,40%	0,82%				
Sjaloomschool	104	110	110	104				1				0,96%				
Willem van Veenschool	204	211	214	223		2				0,95%						
Bruggenschool/Alexanderschool	498	526	533	533	1	1	1	3	0,20%	0,19%	0,19%	0,56%				
Groen v.Prinstererschool	247	275	275	282		2		1		0,73%		0,35%				
Oranjeschool	208	228	224	221		1	2	1		0,44%	0,89%	0,45%				
Rehobothschool	291	301	279	270	1	1		2	0,34%	0,33%		0,74%				
Het Noorderlicht (W.Alexanderschool)	354	361	348	325			1				0,29%					
Totaal Prohles	3.214	3.334	3.264	3.195	4	10	9	12	0,12%	0,30%	0,28%	0,38%	0,03%	0,06%	0,06%	0,08%
Jenaplan																
Waterval	153	171	147	134		2										
Noordwijkse School																
Noordwijkse School	217	216	241	238												
OBO																
Achtbaan	602	646	612	606	1			3	0,17%			0,50%				
Bolwerk	234	238	235	252												
Dubbelburg/Verrekijker	456	452	446	420	1	2	3	1	0,22%	0,44%	0,67%	0,24%				
Daltonschool Hillegom	179	191	179	197	1		2		0,56%		1,12%					
Wereldwijs	83	94	85	79	2	1	1		2,41%	1,06%	1,18%					
Klaverweide	355	378	386	381		1	1			0,26%	0,26%					
Daltonschool Katwijk	65	71	76	79												
Regenboog Nwh.	320	347	356	374	1	1			0,31%	0,29%						
Tweemaster	344	362	352	361		2		1		0,55%		0,28%				
Witte School	336	361	337	339			2	1			0,59%	0,29%				
Totaal	2.974	3.140	3.064	3.088	6	7	9	6	0,20%	0,22%	0,29%	0,19%	0,04%	0,04%	0,06%	0,04%



**Samenwerkingsverband
Primair Onderwijs
Duin- en Bollenstreek**

Bestuur	Aantal leerlingen op peildatum				Aantal verwijzingen per schooljaar				Verwijzingspercentage per school				Verwijzingspercentage samenwerkingsverband			
	1-10-2021	1-10-2022	1-2-2024	1-2-2025	21-22	22-23	23-24	24-25	21-22	22-23	23-24	24-25	21-22	22-23	23-24	24-25
PCBO Rijsburg																
Julianaschool	222	220	216	219												
Oranje-Nassauschool	199	208	204	196				2				1,02%				
Schakel	187	200	193	191	1		1	1	0,53%		0,52%	0,52%				
Wegwijzer	214	218	213	208		1				0,46%						
Wilhelminaschool/Emma	411	427	420	428	2		2	2	0,49%		0,48%	0,47%				
Totaal	1.233	1.273	1.246	1.242	3	1	3	5	0,24%	0,08%	0,24%	0,40%	0,02%	0,01%	0,02%	0,03%
Sophia Scholen																
Andreasschool	265	292	273	278				1				0,36%				
Avonturier	145	169	189	215	1			1	0,69%			0,47%				
Bronckhorst	369	384	389	375				1				0,27%				
Egelantier	166	186	199	214				1				0,47%				
Emmausschool	206	232	245	245				1				0,41%				
Giraf	391	419	403	411	1			1	0,26%			0,24%				
Horizon	216	245	269	249												
Johannesschool	413	416	424	426	1		1		0,24%		0,24%					
Kindercampus Joseph	332	346	360	381												
IKC Vossepark	217	231	243	252			1				0,41%					
Sterrenwerk	340	349	355	354		2	1	1		0,57%	0,28%	0,28%				
Klarinet	377	373	369	355	1		1		0,27%		0,27%					
Montessorischool	197	195	183	174		1	2			0,51%	1,09%					
Overplaats	267	275	274	266	1		1	1	0,37%		0,36%	0,38%				
Prinsenhof/de Nieuwe School	469	497	498	536	3		1		0,64%		0,20%					
Schapendel	110	115	121	111												
Springplank	230	249	252	250				1			0,40%					
Startbaan	159	144	135	125												
St. Victor + De Wereld	400	520	478	463		3	5	3		0,58%	1,05%	0,65%				
Buitenplaats	261	259	260	268		1	1			0,39%	0,38%					
Willibrord	239	244	250	238												
Fontein	186	183	174	171	1	1			0,54%	0,55%						
Hoffenne	135	145	136	146			1				0,74%					
Lisbloem	132	151	157	153		1	1			0,66%	0,64%					
Regenboog Vh.	191	184	174	168	1	1		1	0,52%	0,54%		0,60%				
KC Op Zee	265	257	236	239	1	1	1	1	0,38%	0,39%	0,42%	0,42%				
Totaal	6.678	7.060	7.046	7.063	11	11	18	13	0,16%	0,16%	0,26%	0,18%	0,07%	0,07%	0,11%	0,08%